

U S T A W A

z dnia.....

o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270, z późn. zm.²⁾) w art. 85 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Kwoty najniższej renty z tytułu niezdolności do pracy wynoszą:

- 1) 1200,00 zł miesięcznie – dla osób całkowicie niezdolnych do pracy;
- 2) 900,00 zł miesięcznie – dla osób częściowo niezdolnych do pracy.

2. Kwota najniższej emerytury, z zastrzeżeniem art. 24a ust. 6, art. 54, art. 54a ust. 2 i art. 87, oraz renty rodzinnej wynosi 1200,00 zł miesięcznie.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2017 r. poz. 2193 oraz z 2019 r. poz. 39 i 752) w art. 11 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Podstawę wymiaru renty inwalidzkiej stanowi kwota 2745,83 zł.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2173) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kwota świadczenia przedemerytalnego wynosi 1210,99 zł miesięcznie, z wyjątkiem świadczeń dla osób, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4, których świadczenie nie może być wyższe niż ostatnio otrzymywana renta.”;

2) w art. 5 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin oraz ustawę z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 2245 oraz z 2019 r. poz. 39, 730, 752, 1622, 1915 i 2070.

„4. W przypadku gdy w wyniku zmniejszenia, o którym mowa w ust. 3, kwota świadczenia przedemerytalnego byłaby niższa niż 605,50 zł, świadczenie przedemerytalne wynosi 605,50 zł, z zastrzeżeniem ust. 5. Do kwoty świadczenia przedemerytalnego w wysokości 605,50 zł art. 3 ust. 2 stosuje się odpowiednio.”.

3) art. 12 otrzymuje brzmienie:

„Art. 12.1. Świadczenia przedemerytalne i zasiłki pogrzebowe oraz koszty ich obsługi są finansowane ze środków Funduszu Pracy.

2. Koszty obsługi, o których mowa w ust. 1 wynoszą 1,2% kwoty przeznaczonej na wypłatę świadczeń przedemerytalnych i zasiłków pogrzebowych.

3. Podstawą przekazania środków na wypłatę świadczeń przedemerytalnych i zasiłków pogrzebowych oraz kosztów ich obsługi jest umowa zawarta pomiędzy ministrem właściwym do spraw pracy, a Prezesem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.”.

Art. 4. 1. W 2020 r. waloryzacja od dnia 1 marca polega na podwyższeniu kwoty świadczenia, w wysokości przysługującej w dniu 29 lutego 2020 r., wskaźnikiem waloryzacji ustalonym zgodnie z art. 89 ustawy zmienianej w art. 1, nie mniej niż o kwotę 70 zł.

2. Waloryzacja podstawy wymiaru świadczenia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych polega na pomnożeniu podstawy wymiaru świadczenia przez wskaźnik stanowiący iloraz zwaloryzowanej kwoty świadczenia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i kwoty tego świadczenia ustalonej na dzień poprzedzający termin waloryzacji.

3. Do waloryzacji podstawy wymiaru świadczeń wypłacanych na podstawie ustaw, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

4. W przypadku świadczenia niższego od kwoty najniższego świadczenia, do którego nie ma zastosowania gwarancja wysokości najniższego świadczenia, o której mowa w art. 85 ustawy zmienianej w art. 1, waloryzacja polega na podwyższeniu kwoty świadczenia w wysokości przysługującej w dniu 29 lutego 2020 r. wskaźnikiem waloryzacji ustalonym zgodnie z art. 89 tej ustawy.

5. W przypadku renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy i renty inwalidzkiej III grupy kwota waloryzacji, o której mowa w ust. 1, wynosi nie mniej niż 52,50 zł.

6. W przypadku emerytury częściowej kwota waloryzacji, o której mowa w ust. 1, wynosi nie mniej niż 35 zł.

7. Jeżeli emerytura z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przysługuje łącznie z okresową emeryturą kapitałową, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 7, każde z tych świadczeń

podwyższa się w sposób określony w ust. 1, przy czym kwotę, o której mowa w ust. 1, ustala się proporcjonalnie do wysokości tych świadczeń.

8. Kwoty maksymalnych zmniejszeń, o których mowa w art. 104 ust. 8 ustawy zmienianej w art. 1 oraz kwoty emerytur i rent wolne od egzekucji i potrąceń, o których mowa w art. 141 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, podlegają od dnia 1 marca 2020 r. podwyższeniu przy zastosowaniu wskaźnika waloryzacji ustalonego zgodnie z art. 89 ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 5. 1. Waloryzacji, o której mowa w art. 4, podlegają:

- 1) świadczenia z ubezpieczenia emerytalno-rentowego, o których mowa w art. 18 pkt 1–4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2019 r. poz. 299 i 303);
- 2) świadczenia, o których mowa w art. 2 pkt 1 lit. a–c ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2019 r. poz. 289, 730, 1635 i 1726);
- 3) świadczenia, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. a–c ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2019 r. poz. 288, 730 i 1635);
- 4) emerytury i renty, o których mowa w art. 3 pkt 1–3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- 5) świadczenia, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 6–8 oraz art. 49, art. 50 i art. 52 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1205);
- 6) świadczenia przedemerytalne i zasiłki przedemerytalne, o których mowa w ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych;
- 7) okresowe emerytury kapitałowe, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 926);
- 8) emerytury, o których mowa w art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1924);
- 9) świadczenie, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 128);

10) okresowa emerytura rolnicza, o której mowa w art. 15 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 637 oraz z 2017 r. poz. 38);

11) rodzicielskie świadczenie uzupełniające, o którym mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 31 stycznia 2019 r. o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym (Dz. U. poz. 303).

2. Waloryzacji od dnia 1 marca 2020 r., polegającej na pomnożeniu ich kwoty przez wskaźnik waloryzacji ustalony zgodnie z art. 89 ustawy zmienianej w art. 1, podlegają:

1) dodatek pieniężny, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin;

2) dodatek, o którym mowa w art. 90 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 r. poz. 2215);

3) dodatek, o którym mowa w art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2018 r. poz. 276 oraz z 2019 r. poz. 752 i 2020);

4) świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1373 oraz z 2019 r. poz. 752);

5) świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 31 maja 1996 r. o osobach deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (Dz. U. z 2019 r. poz. 1168);

6) dodatki, o których mowa w art. 75 ust. 2 i art. 76 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;

7) świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 690 oraz z 2019 r. poz. 730, 752 i 992).

Art. 6. 1. W 2020 r. emerytura podstawowa, o której mowa w art. 6 pkt 7 ustawy, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, podlega podwyższeniu przy zastosowaniu wskaźnika waloryzacji ustalonego zgodnie z art. 89 ustawy zmienianej w art. 1.

2. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ogłosi, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, co najmniej na 7 dni

roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji, zwaloryzowaną kwotę emerytury podstawowej, o której mowa w ust. 1.

3. Waloryzacja emerytury oraz renty z ubezpieczenia społecznego rolników polega na pomnożeniu zwaloryzowanej kwoty emerytury podstawowej przez wskaźnik wymiaru świadczenia, o którym mowa w art. 48 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, z tym że kwota podwyżki świadczenia nie może być niższa niż kwota, o której mowa w art. 4 ust. 1.

4. Przepis art. 48 ust. 2a i 2b ustawy, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, stosuje się odpowiednio.

Art. 7. W 2020 r. w zakresie uregulowanym w art. 4 nie stosuje się:

- 1) art. 88 ustawy, o której mowa w art. 1;
- 2) art. 48a ustawy, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1;
- 3) art. 6 ustawy, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2;
- 4) art. 6 ustawy, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3.

Art. 8. 1. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ogłosi, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, co najmniej na 7 dni roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji, należne od tego terminu kwoty dodatków i świadczeń, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 2-6, kwoty maksymalnych zmniejszeń oraz kwoty emerytur i rent wolne od egzekucji i potrąceń, o których mowa w art. 4 ust. 8.

2. W 2020 r. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie wydaje komunikatów, o których mowa w:

- 1) art. 90 ust. 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela;
- 2) art. 15 ust. 6 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego;
- 3) art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych;
- 4) art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich;

- 5) art. 94 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 9. W 2020 r. do świadczeń emerytalno-rentowych wypłacanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i Funduszu Emerytur Pomostowych, którymi dysponuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych, oraz świadczeń emerytalno-rentowych wypłacanych z Funduszu Emerytalno-Rentowego, którym dysponuje Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, nie stosuje się art. 29 ust. 10 i art. 52 ust. 2 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, 1622, 1649 i 2020).

Art. 10. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 marca 2020 r., z wyjątkiem art. 6 ust. 2 i art. 8, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

U S T A W A

z dnia .....2019 r.

o dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów¹⁾

Art. 1. Ustawa określa warunki nabywania prawa do dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego oraz zasady jego wypłaty.

Art. 2. 1. Dodatkowe roczne świadczenie pieniężne przysługuje osobom, które w dniu 31 marca roku, w którym wypłacane jest dodatkowe roczne świadczenie pieniężne, mają prawo do:

- 1) świadczeń, o których mowa w art. 2 pkt 1 lit. a i b ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2017 r. poz. 2193 oraz z 2019 r. poz. 39 i 752),
- 2) świadczeń z ubezpieczenia emerytalno-rentowego, o których mowa w art. 18 pkt 1–4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2019 r. poz. 299 i 303),
- 3) świadczeń, o których mowa w art. 12 i art. 16 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2018 r. poz. 276 oraz z 2019 r. poz. 752 i 2020),
- 4) świadczeń, o których mowa w art. 2 pkt 1 lit. a–c ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2019 r. poz. 289, 730, 1635 i 1726),
- 5) świadczeń, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. a–c ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2019 r. poz. 288, 730 i 1635),

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, ustawę z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych oraz ustawę z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym.

- 6) emerytur i rent, o których mowa w art. 3 pkt 1–3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U z 2018 r. poz. 1270, z późn. zm²⁾),
- 7) rent, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 6–8 oraz art. 49, art. 50 i art. 52 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1205),
- 8) rent, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 3 i 4 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach (Dz. U. z 2013 r. poz. 737 oraz z 2018 r. poz. 2245),
- 9) renty socjalnej, o której mowa w ustawie z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1455, 1622 i 1818),
- 10) świadczenia przedemerytalnego i zasiłku przedemerytalnego, o którym mowa w ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2173),
- 11) świadczenia, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych (Dz. U. poz. 1824, z 2010 r. poz. 1465, z 2011 r. poz. 696 oraz z 2019 r. poz. 752),
- 12) okresowej emerytury kapitałowej, o której mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 926),
- 13) emerytury, o której mowa w art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1924),
- 14) świadczenia, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 128),
- 15) okresowej emerytury rolniczej, o której mowa w art. 15 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 637 oraz z 2017 r. poz. 38),
- 16) rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego, o którym mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 31 stycznia 2019 r. o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym (Dz. U. poz. 303) – zwanym dalej „osobami uprawnionymi”.

---

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 2245 oraz z 2019 r. poz. 39, 730, 752, 1622, 1915 i 2070.

2. Dodatkowe roczne świadczenie pieniężne nie przysługuje osobom, którym prawo do świadczeń, określonych w ust. 1, zostało zawieszona na dzień 31 marca roku, w którym wypłacane jest dodatkowe roczne świadczenie pieniężne.

3. Prawo do dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego podlega ponownemu ustaleniu, jeżeli okaże się, że na dzień 31 marca roku, w którym wypłacane jest dodatkowe roczne świadczenie pieniężne, prawo do świadczenia, o którym mowa w art. 2, nie istniało, podlegało zawieszeniu lub przysługiwała wypłata tego świadczenia.

Art. 3. W razie zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia, o którym mowa w art. 2 ust. 1, osobie uprawnionej przysługuje jedno dodatkowe roczne świadczenie pieniężne.

Art. 4. 1. Do renty rodzinnej, do której uprawniona jest więcej niż jedna osoba, przysługuje jedno dodatkowe roczne świadczenie pieniężne, które podlega proporcjonalnemu podziałowi na osoby uprawnione do renty rodzinnej.

2. Jeżeli do renty rodzinnej uprawniona jest więcej niż jedna osoba i przynajmniej jedna z nich uprawniona jest do renty socjalnej, dodatkowe roczne świadczenie pieniężne z tytułu renty rodzinnej podlega podziałowi stosownie do liczby osób uprawnionych do renty rodzinnej, z wyłączeniem osoby lub osób uprawnionych do renty socjalnej.

3. Osobie lub osobom wyłączonej z liczby osób uprawnionych do renty rodzinnej, o których mowa w ust. 2, przysługuje dodatkowe roczne świadczenie pieniężne z tytułu przysługującego prawa do renty socjalnej.

Art. 5. Dodatkowe roczne świadczenie pieniężne przysługuje w wysokości najniższej emerytury, o której mowa w art. 85 ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 6, obowiązującej od dnia 1 marca roku, w którym wypłacane jest dodatkowe roczne świadczenie pieniężne.

Art. 6. 1. Dodatkowe roczne świadczenie pieniężne wypłaca się osobie uprawnionej z urzędu, wraz ze świadczeniem, o którym mowa w art. 2 ust. 1.

2. Dodatkowe roczne świadczenie pieniężne wypłaca się w terminie wypłaty świadczeń, o których mowa w art. 2 ust. 1, przypadającym w kwietniu, z wyjątkiem dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego przyznanego osobie uprawnionej do świadczeń, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 10, które wypłaca się w terminie wypłaty świadczeń przypadającym w maju.

Art. 7. 1. Decyzje w sprawie dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego wydaje i świadczenie to wypłaca organ wypłacający świadczenie, o którym mowa w art. 2 ust. 1.

2. W razie zbiegu prawa do świadczeń, które są wypłacane przez dwa organy emerytalno-rentowe, decyzje w sprawie dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego wydaje i świadczenie to wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

3. Decyzje w sprawie dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego, sporządzone z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego, mogą zamiast podpisu zawierać nadruk imienia i nazwiska wraz ze stanowiskiem służbowym osoby upoważnionej do ich wydania.

4. Od decyzji organu wypłacającego przysługują środki odwoławcze przewidziane w przepisach, o których mowa w art. 2 ust. 1.

Art. 8. Kwoty dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego nie wlicza się do dochodu, o którym mowa w:

- 1) art. 26 ust. 7e ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1387, z późn. zm.³⁾);
- 2) art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133);
- 3) art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507, 1622, 1690 i 1818);
- 4) art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz. U. poz. 1622).

Art. 9. Kwoty dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego nie wlicza się do przychodu, o którym mowa w art. 10 ust. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej.

Art. 10. Ustalając prawo do świadczeń rodzinnych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2220, z późn. zm.⁴⁾) lub świadczeń z funduszu alimentacyjnego, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2019 r. poz. 670, 730, 1802 i 1818), do dochodu członka rodziny nie wlicza się wypłaconej temu członkowi rodziny kwoty dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego.

---

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. 1394, 1495, 1622, 1649, 1655, 1726, 1798, 1818, 1834, 1835, 1978, 2020, 2166 i 2200.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 2354 oraz z 2019 r. poz. 60, 303, 577, 730, 752, 924, 1257, 1394 i 1818.

Art. 11. Z kwoty dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego nie dokonuje się potrąceń i egzekucji.

Art. 12. 1. Dla celów podatku dochodowego od osób fizycznych, dodatkowe roczne świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 1, stanowi świadczenie, o którym mowa w art. 12 ust. 7 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych.

2. Do kwoty dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego stosuje się odpowiednio art. 66 ust. 1 pkt 16, art. 81 ust. 8 pkt 2 i art. 85 ust. 9-11 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1373, z późn. zm.⁵⁾).

Art. 13. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się przepisy:

- 1) ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników;
- 2) ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, z wyjątkiem art. 46 tej ustawy;
- 3) ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, z wyjątkiem art. 47 tej ustawy;
- 4) ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z wyjątkiem art. 136 tej ustawy.

Art. 14. 1. Dodatkowe roczne świadczenie pieniężne oraz koszty jego obsługi wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych i Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego są finansowane ze środków Funduszu Solidarnościowego, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. poz. 2192 oraz z 2019 r. poz. 1622, 1696 i ...).

2. Koszty obsługi, o których mowa w ust. 1, wynoszą 0,5% kwoty przeznaczonej na wypłatę dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego.

Art. 15. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz.U. z 2018 r. poz. 2187, z późn. zm.⁶⁾) art. 54a otrzymuje brzmienie:

---

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1394, 1590, 1694, 1726, 1818, 1905 i 2020.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 1629, 2243, 2354, oraz z 2019 r. poz. 326, 730, 875, 1074, 1501, 1520, 1622, 1667, 1696, 1751, 2020, 2070 i 2217.

„Art. 54a. Środki pieniężne znajdujące się na rachunkach oszczędnościowych, rachunkach oszczędnościowo-rozliczeniowych oraz na rachunkach terminowych lokat oszczędnościowych pochodzące ze świadczeń, dodatków i zasiłków, o których mowa w art. 833 § 6 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, oraz świadczeń, dodatków i innych kwot, o których mowa w art. 31 ust. 1, art. 80 ust. 1 i 1a, art. 81, art. 83 ust. 1 i 4, art. 84 pkt 2 i 3 i art. 140 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111, 924 i 1818), oraz środków finansowych na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, o których mowa w art. 83 ust. 2 i art. 84 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w części przysługującej na umieszczone w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka dzieci i osoby, które osiągnęły pełnoletność, przebywając w pieczy zastępczej, oraz świadczenia uzupełniającego, o którym mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz.U. poz. 1622), oraz dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia ..... o dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów (Dz. U. poz. ...), są wolne od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego.”

Art. 16. W ustawie z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2386, z późn. zm.⁷⁾) w art. 28 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Środki pieniężne znajdujące się na rachunku, o którym mowa w ust. 1, pochodzące ze świadczeń, dodatków i zasiłków, o których mowa w art. 833 § 6 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, oraz świadczeń, dodatków i innych kwot, o których mowa w art. 31 ust. 1, art. 80 ust. 1 i 1a, art. 81, art. 83 ust. 1 i 4, art. 84 pkt 2 i 3 i art. 140 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111, 924 i 1818), oraz środków finansowych na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, o których mowa w art. 83 ust. 2 i art. 84 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w części przysługującej na umieszczone w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka dzieci i osoby, które osiągnęły pełnoletność, przebywając w pieczy zastępczej, oraz świadczenia uzupełniającego, o którym mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej

---

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 326, 730, 875, 1018, 1495, 1622, 1649, 2020 i 2070.

egzystencji (Dz. U. poz. 1622), oraz dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia ..... o dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów (Dz. U. poz. ...), są wolne od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego.”.

Art. 17. W ustawie z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym, o której mowa w art. 14, wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 w ust. 1a pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów oraz kosztów obsługi wypłaty tego świadczenia, o których mowa w odrębnych przepisach;”;

2) w art. 6b w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów oraz kosztów obsługi wypłaty tego świadczenia, o których mowa w odrębnych przepisach;”;

3) w art. 18 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3) Środki Funduszu na realizację zadań, o których mowa w art. 6b ust. 1 przekazane na wyodrębnione rachunki bankowe Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz Narodowego Funduszu Zdrowia stanowią koszty Funduszu.”.

Art. 18. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Podczas expose Prezesa Rady Ministrów, które odbyło się w Sejmie RP w dniu 19 listopada 2019 r., Prezes RM zapowiedział dodatkową pomoc dla emerytów i rencistów. Od 2020 r. Rząd będzie kontynuował wypłatę 13. emerytury, natomiast w 2021 r. planuje także wypłatę 14. emerytury.

W 2019 r. emeryci i renciści, zgodnie z ustawą z dnia 4 kwietnia 2019 r. o jednorazowym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów w 2019 r. (Dz. U. poz. 743), otrzymali jednorazowe świadczenie pieniężne w kwocie 1.100 zł brutto. Wypłacono je każdemu emerytowi i renciście, ponieważ nie miało ono charakteru świadczeń socjalnych z pomocy społecznej, które są uzależnione od wysokości kwoty przychodu przypadającej na osobę w rodzinie. Świadczenie to, nazywane potocznie „trzynastą emeryturą” lub „emeryturą plus”, stanowiło wsparcie finansowe szczególnie znaczące dla osób pobierających niskie świadczenia emerytalno-rentowe.

Pomimo tego, że w ostatnich latach, w celu ochrony poziomu świadczeń emerytalnych, wprowadzono wiele zmian, pomoc ta nadal uznawana jest za niewystarczającą.

Należy wspomnieć, że w wyniku podjętych w 2017 r. działań, dla ok. 1,11 miliona najuboższych świadczeniobiorców spełniających warunki stażowe najniższa emerytura, renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i renta rodzinna wzrosły o 13,3%, renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy o 10,8%, a renta socjalna o 13,3%. W tym samym roku, w ramach waloryzacji świadczeń, emerytury zostały podwyższone w stopniu większym, niż gdyby przeprowadzono waloryzację na dotychczas obowiązujących zasadach.

W 2018 r. wskaźnik waloryzacji ukształtował się na poziomie 102,98%, co oznaczało najwyższy wzrost świadczeń w okresie ostatnich pięciu lat. Od 1 czerwca 2018 r. wzrosła także wysokość renty socjalnej do 100% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Od 1 marca 2019 r. świadczenia emerytalno-rentowe wzrosły o ustawowy wskaźnik waloryzacji (102,86%), jednak nie mniej niż o 70 zł. Zastosowanie w 2019 r. zasad waloryzacji procentowo-kwotowej zapewniło nie tylko ochronę realnej wartości wszystkich wypłacanych świadczeń emerytalno-rentowych, lecz wyszło naprzeciw oczekiwaniom wyższych podwyżek wyrażanym przez większość emerytów i rencistów. Oznacza to też, że najniższe emerytury od 2016 r. wzrosły o ok. 25%.

Z prognozowanych wielkości makroekonomicznych wynika, że wskaźnik waloryzacji emerytur i rent od marca 2020 r. wyniesie nie mniej niż 103,24%.

Przedmiotowy projekt ustawy wprowadza coroczną wypłatę dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla wszystkich emerytów i rencistów w wysokości najniższej emerytury, obowiązującej od dnia 1 marca roku, w którym wypłacane jest dodatkowe roczne świadczenie pieniężne (art. 5 projektowanej ustawy). Świadczenie to będzie przysługiwało osobom, które w dniu 31 marca roku, w którym wypłacane jest dodatkowe roczne świadczenie pieniężne, mają prawo do świadczeń określonych w art. 2 ust. 1 projektowanej ustawy.

Projektowane rozwiązanie wyjdzie naprzeciw oczekiwaniom większości emerytów i rencistów, stanowiąc wsparcie finansowe, szczególnie znaczące dla osób pobierających niskie świadczenia emerytalno-rentowe.

Rozwiązanie to będzie zastosowane do emerytur i rent w systemie powszechnym, do emerytur i rent rolników, służb mundurowych, emerytur pomostowych, świadczeń i zasiłków przedemerytalnych, rent socjalnych, nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych, rodzicielskich świadczeń uzupełniających oraz rent inwalidów wojennych i wojskowych (art. 2 ust. 1 projektowanej ustawy).

Dodatkowe roczne świadczenie pieniężne nie będzie przysługiwać osobom, którym prawo do świadczeń zostało zawieszona na dzień 31 marca 2019 r. Prawo do dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego będzie podlegać ponownemu ustaleniu, jeśli okaże się, że prawo do świadczenia np. emerytury lub renty nie istniało (np. ze względu na przedłożenie nieprawdziwych dokumentów), podlegało zawieszeniu (np. ze względu na przekroczenie maksymalnego limitu dochodu, rzutującego na wypłatę np. renty) lub przysługiwała wypłata świadczenia (np. sprawa zakończona wyrokiem sądu, przyznającego prawo do emerytury lub renty albo świadczenie to zostało na wniosek emeryta/rencisty zawieszona, ale nie było do tego uzasadnienia) – art. 2 ust. 2 i 3 projektowanej ustawy. Wówczas, po podjęciu informacji o zaistniałych faktach, dodatkowe roczne świadczenie pieniężne zostanie przyznane lub zostanie ono uznane za nienależnie pobrane, przy zastosowaniu przepisów ustaw wymienionych w art. 13 projektowanej ustawy.

Przedmiotowy projekt ustawy nie obejmuje sędziów przechodzących lub przeniesionych w stan spoczynku¹⁾ oraz prokuratorów w stanie spoczynku²⁾, ponieważ nie mają oni statusu emeryta lub rencisty. Przejście w stan spoczynku nie zmienia charakteru prawnego

---

¹⁾ ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 52, z późn. zm.).

²⁾ ustawa z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2019 r. poz. 740).

uposażenia pobieranego w okresie czynnej służby. Jest to świadczenie związane ze statusem sędziego lub prokuratora, mające charakter dożywotni.

W razie zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia, osobie uprawnionej przysługiwać będzie jedno dodatkowe roczne świadczenie pieniężne (art. 3 projektowanej ustawy).

Jedno dodatkowe roczne świadczenie pieniężne przysługiwać będzie również do renty rodzinnej, do której uprawniona jest więcej niż jedna osoba. Świadczenie to będzie podlegać proporcjonalnemu podziałowi na osoby uprawnione do renty rodzinnej. W przypadku gdy do renty rodzinnej uprawniona jest więcej niż jedna osoba i przynajmniej jedna z nich uprawniona jest do renty socjalnej, dodatkowe roczne świadczenie pieniężne z tytułu renty rodzinnej podlegać będzie podziałowi stosownie do liczby osób uprawnionych do renty rodzinnej, z wyłączeniem osoby lub osób uprawnionych do renty socjalnej. Osobie lub osobom wyłączonej z liczby osób uprawnionych do renty rodzinnej przysługiwać będzie dodatkowe roczne świadczenie pieniężne z tytułu przysługującego prawa do renty socjalnej. (art. 4 projektowanej ustawy).

Proponuje się, by dodatkowe roczne świadczenia pieniężne zostały wypłacone z urzędu wraz ze świadczeniem w terminie wypłaty świadczeń przypadającym w kwietniu, z wyjątkiem przewidzianym do wypłaty w maju (art. 6 projektowanej ustawy).

Decyzje w sprawie dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego będą wydawać i świadczenie to wypłacać będą właściwe organy emerytalno-rentowe (art. 7 ust. 1 projektowanej ustawy). W razie zbiegu prawa do świadczeń, które są wypłacane przez dwa organy, decyzje wydaje i dodatkowe roczne świadczenie pieniężne wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych (art. 7 ust. 2 projektowanej ustawy).

Kwota dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego nie będzie się wliczała do dochodu, o którym mowa w art. 26 ust. 7e ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2019 poz. 1387, z późn. zm.), art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133), art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507, z późn. zm.), oraz art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz. U. poz. 1622) – art. 8 projektowanej ustawy. Kwota dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego nie będzie się wliczała do przychodu, o którym mowa w art. 10 ust. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1455, z późn. zm.) – art. 9 projektowanej ustawy.

Również ustalając prawo do świadczeń rodzinnych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2220, z późn. zm.) lub świadczeń z funduszu alimentacyjnego, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2019 r. poz. 670, z późn. zm.), do dochodu członka rodziny nie wlicza się wypłaconej temu członkowi kwoty dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego (art. 10 projektowanej ustawy).

Tak więc kwota dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego nie będzie miała wpływu na uprawnienia osób ubiegających się o świadczenia, dodatki, zasiłki, pomoc lub wsparcie (np. ulga rehabilitacyjna) wymienione w powyżej powołanych ustawach.

Z kwoty dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego nie dokonuje się potrąceń i egzekucji (art. 11 projektowanej ustawy). Dodatkowo projekt zakłada zmianę w tym zakresie w przepisie art. 54a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 2187, z późn. zm.) oraz art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo–kredytowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2386, z późn. zm.) – art. 15 i 16 projektowanej ustawy.

W sprawach nieuregulowanych w przedmiotowym projekcie ustawy stosuje się przepisy ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2019 r. poz. 299, z późn. zm.), ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2019 r. poz. 289, z późn. zm.), ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2019 r. poz. 288, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (art. 13 projektowanej ustawy).

Dodatkowo, w art. 17 projektowanej ustawy proponuje się zmianę w ustawie z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym – dostosowującą nazwę świadczenia wypłacanego zgodnie z projektowaną ustawą, tj. z „jednorazowego rocznego świadczenia pieniężnego” na „dodatkowe roczne świadczenie pieniężne”.

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie z dniem z dniem następującym po dniu ogłoszenia (art. 18 projektowanej ustawy).

Wejście w życie ustawy z dniem następującym po dniu ogłoszenia wynika z faktu konieczności przygotowania do technicznej wypłaty dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego już w kwietniu 2020 r.

Termin wejścia w życie ustawy nie narusza zasad demokratycznego państwa prawnego oraz jest zgodny z zasadą rzetelnej legislacji, gdyż jest korzystna dla adresatów regulacji.

Dodatkowe roczne świadczenie pieniężne w 2020 r. zostałyby wypłacone dla ok. 9,8 mln świadczeniobiorców, w tym dla blisko 285 tys. rencistów socjalnych i ok. 19 tys. osób pobierających rodzicielskie świadczenie uzupełniające.

Koszt wypłaty dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego w 2020 r. to kwota ok. 11,75 mld zł.

Koszty obsługi dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego prognozuje się na poziomie 0,5% kwoty przeznaczonej na wypłatę tego świadczenia.

Dodatkowe roczne świadczenie pieniężne oraz koszty jego obsługi wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych i Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego są finansowane ze środków Funduszu Solidarnościowego, natomiast dodatkowe roczne świadczenie pieniężne oraz koszty jego obsługi wypłacane przez Zakłady Emerytalne finansowane są z odrębnych części budżetowych pozostających w dyspozycji właściwych Ministrów.

W ocenie projektodawców, przedmiot projektowanej regulacji nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projektowana ustawa nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) projekt został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny z dniem skierowania do uzgodnień

i konsultacji publicznych. W trybie ww. ustawy nie wpłynęły zgłoszenia zainteresowania pracami nad projektowaną ustawą.

UZASADNIENIE

Waloryzacja świadczeń emerytalno-rentowych stanowi ważny element konstrukcji systemu ubezpieczeń społecznych. Ekonomiczna funkcja waloryzacji świadczeń polega na przeciwdziałaniu deprecjacji świadczeń i tym samym na zapobieganiu obniżaniu poziomu materialnego życia emerytów i rencistów w warunkach inflacji.

Według obecnego stanu prawnego uregulowanego w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o emeryturach i rentach z FUS”, coroczna waloryzacja przeprowadzana jest od dnia 1 marca przy zastosowaniu procentowego wskaźnika waloryzacji, który odpowiada średniorocznemu wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym zwiększonemu o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym. Zwiększenie o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia jest przedmiotem corocznych negocjacji w ramach Rady Dialogu Społecznego (RDS), przeprowadzanych w czerwcu, w roku poprzedzającym waloryzację.

Z powyższego wynika, że wszystkie wypłacane świadczenia są podwyższane o ten sam procent, w związku z tym im niższe świadczenie, tym niższa kwota podwyżki. Również minimalne emerytury i renty wznoszą w tym samym tempie.

W ostatnich latach, by chronić poziom najniższych świadczeń emerytalno-rentowych, zasady waloryzacji były modyfikowane.

W 2012 r. incydentalnie została wprowadzona, w miejsce waloryzacji procentowej, waloryzacja kwotowa. Świadczenia emerytalno-rentowe zostały podwyższone co do zasady o kwotę 71 zł¹⁾. W 2013 r. wskaźnik waloryzacji wyniósł 104,0% (przeciętna podwyżka 70,61 zł), natomiast w 2014 r. świadczenia emerytalno-rentowe zostały podwyższone wskaźnikiem waloryzacji na poziomie 101,6% (przeciętna podwyżka 29,87 zł).

W 2015 r. świadczenia emerytalno-rentowe zostały podwyższone wskaźnikiem waloryzacji wynoszącym 100,68%, jednak co do zasady nie mniej niż o kwotę wynoszącą 36 zł²⁾. W wyniku modyfikacji zasad waloryzacji w 2015 r. najniższa emerytura, renta rodzinna i renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, wypłacana w gwarantowanej przez państwo

---

¹⁾ Na mocy ustawy z dnia 13 stycznia 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 118).

²⁾ Na mocy ustawy z dnia 23 października 2014 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1682).

wysokości, wzrosła nie o 5,74 zł, tj. o 0,68%, lecz o 36 zł, tj. o 4,26%, z kwoty 844,45 zł do kwoty 880,45 zł.

W 2016 r. wsparciem dla szerokiej grupy emerytów i rencistów, z jednoczesnym zachowaniem wartości realnej wszystkich emerytur i rent, była wypłata jednorazowego dodatku, wynikająca z ustawy z dnia 15 stycznia 2016 r. o jednorazowym dodatku pieniężnym dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenia przedemerytalne, zasiłki przedemerytalne, emerytury pomostowe albo nauczycielskie świadczenia kompensacyjne w 2016 r. (Dz. U. poz. 2011). Wypłata dodatku była rozwiązaniem komplementarnym wobec mechanizmu waloryzacji i jej niskiego poziomu w 2016 r., a kwota dodatku uzależniona została od wysokości świadczenia lub świadczeń pobieranych w zbiegu (od 50 zł do 400 zł netto). Dodatek stanowił wsparcie dla licznej grupy (ok. 6,5 mln) świadczeniobiorców.

W 2017 r., przy wskaźniku waloryzacji 100,44%, zagwarantowana została minimalna podwyżka świadczeń na poziomie 10 zł.

Jednocześnie w tym samym roku podwyższone zostały najniższe świadczenia emerytalno-rentowe. Dla osób spełniających warunki stażowe najniższa emerytura, renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i renta rodzinna wzrosły z kwoty 882,56 zł do kwoty 1000 zł, co oznaczało wzrost o 117,44 zł, tj. o 13,3%. Renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy została podniesiona z kwoty 676,75 zł do kwoty 750 zł, co oznaczało jej wzrost o 73,25 zł, tj. o 10,8%, a renta socjalna z kwoty 741,35 zł do kwoty 840 zł, co oznaczało wzrost tego świadczenia o 98,65 zł, tj. o 13,3%.

W roku 2018 wskaźnik waloryzacji ukształtował się na poziomie 102,98%, co oznaczało najwyższy wzrost świadczeń w okresie ostatnich pięciu lat oraz wzrost najniższej emerytury, renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i renty rodzinnej do kwoty 1029,80 zł.

W 2019 r., zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 39), świadczenia emerytalno-rentowe wzrosły o ustawowy wskaźnik waloryzacji (102,86%), jednak nie mniej niż o 70 zł. Zastosowanie w 2019 r. zasad waloryzacji procentowo-kwotowej, zapewniło nie tylko ochronę realnej wartości wszystkich wypłacanych świadczeń emerytalno-rentowych, lecz wyszło naprzeciw oczekiwaniom wyższych podwyżek przez większość emerytów i rencistów.

Dodatkowo w maju 2019 r. emeryci i renciści otrzymali jednorazowe świadczenie pieniężne w kwocie 1.100 zł brutto³⁾. Wypłacono je każdemu emerytowi i renciście, ponieważ nie miało ono charakteru świadczeń socjalnych z pomocy społecznej, które są uzależnione od wysokości kwoty przychodu przypadającej na osobę w rodzinie. Świadczenie to, nazywane potocznie „trzynastą emeryturą” lub „emeryturą plus”, stanowiło wsparcie finansowe szczególnie znaczące dla osób pobierających niskie świadczenia emerytalno-rentowe.

Z prognozowanych wielkości makroekonomicznych wynika, że wskaźnik waloryzacji emerytur i rent od marca 2020 r. wyniesie nie mniej niż 103,24%.

Waloryzacja świadczeń emerytalno-rentowych jest tym elementem systemu ubezpieczeń społecznych, który można stosować elastycznie, odpowiednio do możliwości finansowych tego systemu, mając na uwadze z jednej strony sytuację gospodarczą kraju, a z drugiej konieczność ochrony niektórych grup społecznych przed ubóstwem.

Sposób waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych jest też jedną z bardziej drażliwych i szeroko komentowanych kwestii. Wynika to między innymi z niemożności zaspokojenia wszystkich oczekiwań świadczeniobiorców zgłaszających w tej kwestii wiele, często wzajemnie wykluczających się wniosków.

W okresie ostatnich lat zasady waloryzacji świadczeń i mechanizm jej przeprowadzania były przedmiotem licznych zmian. Ewolucja prawnej regulacji waloryzacji świadczeń w Polsce wskazuje, że wciąż poszukiwane są optymalne w danym czasie mechanizmy waloryzacji, uwzględniające z jednej strony potrzeby socjalne świadczeniobiorców, a z drugiej bieżącą sytuację gospodarczą, stan budżetu państwa i finansów ubezpieczeń społecznych.

Pomimo wielu zmian dokonanych w ostatnich latach, idących w kierunku poprawy sytuacji osób pobierających najniższe świadczenia emerytalno-rentowe, wysokość tych świadczeń wciąż uznawana jest za niewystarczającą w odniesieniu do kosztów utrzymania.

Od czterech lat Rząd podejmuje działania mające na celu poprawę sytuacji osób znajdujących się w trudnym położeniu materialnym. Obowiązkiem Rządu jest zapewnienie finansowego, elementarnego bezpieczeństwa obywateli, w tym w szczególności emerytów i rencistów. Szczególną ochroną państwa powinni być objęci najubożsi świadczeniobiorcy.

Stąd też w 2020 r., analogicznie jak w roku 2019 r., proponuje się modyfikację obecnie obowiązujących zasad waloryzacji, polegającą na:

---

³⁾ Na mocy ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o jednorazowym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów w 2019 r. (Dz. U. poz. 743).

- podwyższeniu najniższych świadczeń odpowiednio do:
  - 1200 zł w przypadku najniższej emerytury, renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, renty rodzinnej i renty socjalnej,
  - 900 zł w przypadku najniższej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy,
- zastosowaniu ustawowego wskaźnika waloryzacji, przy zapewnieniu minimalnej gwarantowanej podwyżki świadczenia na poziomie 70 zł.

Zgodnie z projektowaną regulacją wszystkie emerytury i renty zostaną podwyższone wskaźnikiem waloryzacji. Obecnie prognozowany wskaźnik waloryzacji wynosi 103,24%. Jednocześnie proponuje się, aby gwarantowana kwota podwyżki wynosiła 70 zł.

Tym samym świadczenia emerytalno-rentowe zostałyby podwyższone w wyniku waloryzacji przeprowadzonej w marcu 2020 r. o 3,24%, nie mniej jednak niż o 70 zł (art. 4 ust. 1 projektowanej ustawy).

Waloryzacji podlegać będzie również podstawa wymiaru świadczenia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Waloryzacja podstawy wymiaru świadczenia polegać będzie na jej pomnożeniu przez wskaźnik odpowiadający wyrażonej w procentach kwotowej podwyżce emerytury lub renty (art. 4 ust. 2 projektowanej ustawy). Podstawa wymiaru jest jednym z czynników decydujących o wysokości świadczeń obliczanych w myśl dotychczasowych zasad. Stąd też konieczne jest zachowanie właściwych relacji między podstawą wymiaru a wysokością świadczenia. Oznacza to więc konieczność jej podwyższenia w ramach waloryzacji o taki sam procent, o jaki wzrosło świadczenie. Zachowanie realnej wysokości podstawy jest konieczne z uwagi na to, że decyduje ona o wysokości świadczenia przeliczanego po waloryzacji, np. wskutek zgłoszenia wniosku o doliczenie okresów składkowych lub nieskładkowych, czy też przy ustalaniu innego świadczenia, którego podstawę wymiaru stanowi zwaloryzowana podstawa wymiaru świadczenia wcześniejszego.

W przypadku świadczeń niepodlegających ustawowemu podwyższeniu do kwoty świadczeń najniższych i świadczeń niższych od najniższej emerytury waloryzacja będzie polegała na podwyższeniu kwoty świadczenia wskaźnikiem waloryzacji (art. 4 ust. 4 projektowanej ustawy). Minimalna podwyżka z tytułu waloryzacji, w przypadku renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy i renty inwalidzkiej III grupy wyniesie 75% gwarantowanej minimalnej kwoty, tj. 52,50 zł (art. 4 ust. 5 projektowanej ustawy). W przypadku osób pobierających emeryturę częściową kwota z tytułu waloryzacji nie będzie mogła być niższa niż połowa kwoty waloryzacji, tj. 35 zł (art. 4 ust. 6 projektowanej ustawy). Natomiast w przypadku

kobiet pobierających okresowe emerytury kapitałowe, regulacje projektowanej ustawy przewidują proporcjonalny podział minimalnej gwarantowanej podwyżki świadczenia w stosunku do wysokości emerytury z FUS i wysokości okresowej emerytury kapitałowej w łącznej kwocie tych emerytur (art. 4 ust. 7 projektowanej ustawy).

Proponowana modyfikacja zasad waloryzacji będzie zastosowana analogicznie również do emerytur i rent rolników indywidualnych, służb mundurowych oraz emerytur pomostowych i nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych (art. 5 ust. 1 projektowanej ustawy).

Zgodnie z art. 6 projektowanej ustawy emerytura podstawowa, stanowiąca podstawę obliczania emerytur i rent z ubezpieczenia społecznego rolników, będzie podlegała podwyższeniu przy zastosowaniu ustawowego wskaźnika waloryzacji. Jednocześnie kwota podwyżki świadczenia z systemu ubezpieczeniowego rolników nie będzie mogła być niższa niż gwarantowana kwota podwyżki, określona w art. 4 projektu, wynosząca 70 zł.

Należy dodać, że emerytury rolnicze są chronione gwarancją najniższego świadczenia określonego w systemie powszechnym. Oznacza to, że jeżeli wysokość świadczenia rolniczego jest niższa od kwoty najniższej emerytury określonej w przepisach emerytalnych, wysokość takiego świadczenia podwyższa się z urzędu do tej kwoty.

Unormowania art. 2 projektu określają nową wysokość podstawy wymiaru renty inwalidzkiej określonej w ustawie z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, podwyższoną w wyniku waloryzacji przeprowadzonej od dnia 1 marca 2020 r. W wyniku podwyższenia podstawy wymiaru, renty I i II grupy wzrosną powyżej gwarantowanej kwoty, a renty III grupy proporcjonalnie, w zależności od ich wymiaru, analogicznie jak renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Regulacje art. 3 projektowanej ustawy obejmują waloryzację świadczeń przedemerytalnych. Podwyższenie tych świadczeń polegać będzie na dodaniu do kwoty świadczenia przedemerytalnego kwoty 70 zł (art. 3 pkt 1 projektowanej ustawy). Kwota świadczenia przedemerytalnego gwarantowana do wypłaty, w przypadku gdy osoba uprawniona osiąga przychód w wysokości skutkującej zmniejszeniem wysokości świadczenia, została podwyższona do kwoty 605,50 zł (art. 3 pkt 2 projektowanej ustawy). Ponadto w projektowanej regulacji wprowadzono zmianę ustawy o świadczeniach przedemerytalnych w zakresie uregulowania wysokości kosztów obsługi świadczeń przedemerytalnych i zasiłków pogrzebowych oraz podstawy przekazania środków pomiędzy ministrem właściwym do

spraw pracy będącym dysponentem Funduszu Pracy, a Prezesem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Dodatki do emerytur i rent, o których mowa w ustawie o emeryturach i rentach z FUS oraz w innych ustawach, będą podwyższane przy zastosowaniu ustawowego wskaźnika waloryzacji (art. 5 ust. 2 projektowanej ustawy). Wskaźnik ten będzie miał również zastosowanie do obliczenia kwot maksymalnych zmniejszeń świadczeń w przypadku osiągnięcia przez emeryta lub rencistę dochodu z pracy oraz kwot emerytur i rent wolnych od egzekucji i potrąceń (art. 4 ust. 8 projektowanej ustawy).

W związku ze zmianą formuły podwyższania emerytur i rent w 2020 r. nie stosuje się art. 88 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, art. 48a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, art. 6 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz art. 6 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (art. 7 projektowanej ustawy).

Regulacje projektowanej ustawy zawierają unormowanie, że do państwowych funduszy celowych: Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Funduszu Emerytur Pomostowych i Funduszu Emerytalno-Rentowego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stosuje się zasadę, że zmiany planu finansowego państwowego funduszu celowego mogą powodować zwiększenia dotacji z budżetu państwa lub zwiększenia planowanego stanu zobowiązań (art. 9 projektowanej ustawy). Przepisy te stanowią zabezpieczenie wypłat świadczeń, gdyż zaproponowany mechanizm waloryzacji będzie wymagać dodatkowych nakładów finansowych na wypłaty emerytur i rent.

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie z dniem 1 marca 2020 r. (art. 10 projektowanej ustawy), z wyjątkiem art. 6 ust. 2 i art. 8, które proponuje się, aby weszły w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Wcześniejsze wejście w życie projektowanych art. 6 ust. 2 i art. 8 wynika z konieczności ogłoszenia co najmniej na 7 dni roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji stosownych komunikatów.

Zastosowanie w 2020 r. zasad waloryzacji procentowej, z gwarantowaną minimalną podwyżką, zapewni nie tylko ochronę realnej wartości wszystkich wypłacanych świadczeń

emerytalno-rentowych, lecz wyjdzie naprzeciw oczekiwaniom wyższych podwyżek przez większość emerytów i rencistów.

Wejście w życie projektowanej ustawy – zdaniem projektodawcy – nie naruszy wartości wyrażonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego wynika, że waloryzacja świadczeń emerytalno-rentowych stanowi jeden z elementów konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego, wyrażonego w art. 67 ust. 1 Konstytucji RP, co oznacza konieczność istnienia mechanizmu utrzymywania świadczeń emerytalno-rentowych na odpowiednim poziomie ich wartości realnej. Określenie zakresu i formy zabezpieczenia społecznego Konstytucja RP powierza ustawodawcy (art. 67 ust. 1 zdanie 2 Konstytucji RP) i dlatego też ma on swobodę w kształtowaniu mechanizmu waloryzacji. Do ustawodawcy należy zatem wybór rozwiązań, które uważa za optymalne z punktu widzenia potrzeb obywateli oraz wymogów ekonomicznego rozwoju kraju. W dziedzinie kształtowania praw socjalnych Konstytucja RP pozostawia ustawodawcy szeroki margines działania, a sposób wykorzystania tego marginesu nie może pozostawać bez związku z aktualnymi możliwościami finansowymi państwa. Swoboda ustawodawcy nie jest jednak nieograniczona. Określając zakres prawa do zabezpieczenia społecznego ustawa nie może naruszyć istoty danego prawa, która określa jego tożsamość.

Do naruszenia istoty prawa do zabezpieczenia społecznego w związku z waloryzacją może dojść w szczególności w dwóch sytuacjach: gdy świadczenia nie będą waloryzowane w danym okresie, bądź gdy waloryzacja świadczeń sprowadzi przynajmniej część świadczeniobiorców poniżej poziomu minimum życiowego.

W orzecznictwie Trybunał Konstytucyjny podkreślał, że: „Świadczenia emerytalne przysługują w zamian za składkę ubezpieczeniową wnoszoną do systemu, jednak suma wpłaconych składek nie decyduje ostatecznie o wysokości emerytury. Formuła obliczania świadczeń wyraża bowiem podstawowe zasady systemu ubezpieczeń, a w szczególności zasadę solidaryzmu społecznego. Oznacza to, że wypłacane świadczenia muszą pozostawać w pewnej proporcji do wysokości zarobku, jakim ubezpieczony dysponował przed przejściem na emeryturę, ale muszą też zaspokajać podstawowe potrzeby ubezpieczonego”.

Po przeanalizowaniu dotychczasowego orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego nie ma wątpliwości co do tego, że ustawodawca winien określać wysokość świadczenia emerytalnego w taki sposób, by nie naruszyć istoty prawa do zabezpieczenia społecznego. Wydaje się jednak, że konstytucyjny standard ochrony odnoszonej do świadczeń

emerytalnych wykracza poza sam zakaz naruszania istoty prawa. Biorąc pod uwagę rozłożenie w czasie procesu uzyskiwania prawa do emerytury oraz możliwe długotrwałe korzystanie z owego prawa, podstawowe znaczenie ma problem zachowania wartości emerytury, której wysokość jest określana w decyzji organu emerytalnego. Z punktu widzenia zasady ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa zasadne wydaje się bowiem formułowanie oczekiwania, że państwo po ustaleniu wysokości świadczenia emerytalnego zapewni jego realną wartość. Takim właśnie mechanizmem, służącym zagwarantowaniu obywatelowi realnej wartości uzyskiwanej przez niego emerytury, jest mechanizm waloryzacji. Tym samym, patrząc z perspektywy ukształtowanej w Konstytucji RP zasady ochrony praw nabytych, instytucja waloryzacji emerytur stanowi istotny element prawa do emerytury (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 20 grudnia 1999 r., sygn. K 4/99, OTK ZU nr 7/1999, poz. 165). Dodatkowo, Trybunał Konstytucyjny w postanowieniu z 27 czerwca 2001 r. (sygn. Ts 24/01, OTK ZU nr 5/2001, poz. 154) stwierdził, że dopóki stosowany przez ustawodawcę mechanizm waloryzacji jest ukierunkowany na zagwarantowanie realnej wartości przyznanych emerytur, dopóty ustawodawca ma swobodę w zakresie sposobu jej dokonywania, w szczególności jeśli chodzi o wybór i zmiany jej metody (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 8 maja 2000 r., sygn. SK 22/99, OTK ZU nr 4/2000, poz. 107).

Należy podkreślić, że waloryzacja świadczeń emerytalno-rentowych stanowi ważny element konstrukcji systemu ubezpieczeń społecznych zapobiegający deprecjacji świadczeń. Proponowana w marcu 2020 r. modyfikacja mechanizmu waloryzacji stanowić będzie realne wsparcie dla najuboższych grup emerytów i rencistów, przy zachowaniu siły nabywczej i realnej wartości wszystkich świadczeń.

Przyjęcie w 2020 r. zasady waloryzacji procentowej z gwarantowaną minimalną podwyżką na poziomie 70 zł spowoduje, że świadczenia wypłacane w kwocie poniżej 2160,49 zł miesięcznie będą podwyższone w stopniu większym, niż gdyby przeprowadzono waloryzację według obecnie funkcjonujących zasad.

Wprowadzenie w 2020 r. innego mechanizmu waloryzacji niż obecnie funkcjonujący oznacza, że z tytułu minimalnej gwarantowanej podwyżki na poziomie 70 zł, wyższą podwyżkę niż wynikającą z prognozowanego wskaźnika 103,24% otrzyma ok. 6,1 mln świadczeniobiorców, w tym ok. 53 % emerytów i rencistów pobierających świadczenia z ZUS, 100% emerytów i rencistów pobierających świadczenia z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, ok. 15 % świadczeniobiorców ze służb mundurowych oraz

100% osób pobierających renty socjalne oraz zasiłki i świadczenia przedemerytalne.

Przy proponowanej w projekcie ustawy zmianie sposobu waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych, osoby pobierające najniższe emerytury i renty dostałyby kwotę waloryzacji na poziomie 100 zł (w przypadku rent z tytułu częściowej niezdolności do pracy – 75 zł). Gdyby zastosowano dotychczasowe zasady waloryzacji świadczeń, otrzymałyby kwotę 35,64 zł (w przypadku rent z tytułu częściowej niezdolności do pracy – 26,73 zł). Tak więc w przypadku najniższych emerytur i rent z tytułu całkowitej niezdolności do pracy – w stosunku do obecnie obowiązujących zasad waloryzacji – podwyżka świadczenia byłaby wyższa o 64,36 zł.

Oznacza to tym samym, że świadczenia te zostałyby podwyższone o 9,09%, zamiast o 3,24% (przy zachowaniu w 2020 r. dotychczasowych zasad waloryzacji świadczeń).

Podniesienie wysokości najniższej emerytury i renty oraz zagwarantowanie minimalnej wysokości waloryzacji świadczenia na poziomie 70 zł stanowi realną pomoc dla świadczeniobiorców o najniższych dochodach. W wyniku tego działania świadczenia osób otrzymujących najniższą emeryturę lub rentę wzrosną o dodatkowe 53 zł netto (dla rent z tytułu częściowej niezdolności do pracy o ponad 40 zł netto).

Warto podkreślić, że gospodarstwa domowe emerytów i rencistów charakteryzują się najwyższymi wskaźnikami wydatków w stosunku do dochodów. W 2018 r. relacja wydatków do dochodów w gospodarstwach emerytów wyniosła 74,8%. Wyższy udział charakteryzował gospodarstwa domowe rencistów – 84,2%, natomiast średni udział wydatków gospodarstw domowych ogółem w ich dochodzie wyniósł 70,1%.

Z tych powodów podnoszenie najniższych świadczeń emerytalno-rentowych silnie wpisuje się w działania wsparcia osób znajdujących się w trudnym położeniu materialnym – w miarę posiadanych możliwości finansowych.

Wysokość świadczenia przed waloryzacją (w zł)	Obecne przepisy (waloryzacja wskaźnikiem 103,24%)		Proponowana zmiana waloryzacji		Wskaźnik wzrostu świadczenia	
	Podwyżka świadczenia (w zł)	Wysokość świadczenia po waloryzacji (w zł)	Podwyżka na osobę (w zł)	Wysokość świadczenia po waloryzacji (w zł)	Obecne przepisy	Waloryzacja zmodyfikowana
825	26,73	851,73	75	900	103,24%	109,09%

1100	35,64	1135,64	100	1200	103,24%	109,09%
1200	38,88	1238,88	70	1270	103,24%	105,83%
1400	45,36	1445,36	70	1470	103,24%	105,00%
1600	51,84	1651,84	70	1670	103,24%	104,38%
1800	58,32	1858,32	70	1870	103,24%	103,89%
2000	64,8	2064,8	70	2070	103,24%	103,50%
2100	68,04	2168,04	70	2170	103,24%	103,33%
2200	71,28	2271,28	71,28	2271,28	103,24%	103,24%
2400	77,76	2477,76	77,76	2477,76	103,24%	103,24%
2600	84,24	2684,24	84,24	2684,24	103,24%	103,24%
3000	97,2	3097,2	97,2	3097,2	103,24%	103,24%
4000	129,6	4129,6	129,6	4129,6	103,24%	103,24%
5000	162	5162	162	5162	103,24%	103,24%

Szacuje się, że skutki finansowe dodatkowych kosztów wynikających z podniesienia najniższej emerytury i renty do 1200 zł oraz gwarancji podniesienia wysokości świadczeń o nie mniej niż 70 zł ponad koszty waloryzacji ustawowej prognozowanym wskaźnikiem 103,24% wyniosą 1,473 mld zł w skali 10 miesięcy.

Prognozowany koszt waloryzacji ustawowej, przy wskaźniku 103,24% szacowany jest na ok. 7,16 mld zł.

Kwota ewentualnego dofinansowania znana będzie po ogłoszeniu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym i realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym.

Przedmiot projektowanej regulacji – w ocenie projektodawcy - nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy nie będzie miał wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projektowana ustawa nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) projekt został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny z dniem skierowania do uzgodnień i konsultacji publicznych.

<p>Nazwa projektu</p> <p>Projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące</p> <p>Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu</p> <p>Pan Stanisław Szwed Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu</p> <p>Departament Ubezpieczeń Społecznych tel. 22 6611738</p>	<p>Data sporządzenia</p> <p>10 grudnia 2019 r.</p> <p>Źródło:</p> <p>Nr w wykazie prac</p> <p>UD 29</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Zapewnienie zachowania realnej wysokości świadczeń z ubezpieczenia społecznego przy jednoczesnym dodatkowym wsparciu świadczeniobiorców o najniższych świadczeniach.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Waloryzacja świadczeń emerytalno-rentowych stanowi ważny element konstrukcji systemu ubezpieczeń społecznych. Ekonomiczna funkcja waloryzacji świadczeń polega na przeciwdziałaniu deprecjacji świadczeń i tym samym na zapobieganiu obniżania poziomu materialnego życia emerytów i rencistów w warunkach inflacji. Wszystkie wypłacane świadczenia są podwyższane o ten sam procent, w związku z tym im niższe świadczenie, tym niższa kwota podwyżki. Również minimalne emerytury i renty wzrastają w tym samym tempie.

Pomimo wielu zmian dokonanych w ostatnich latach idących w kierunku poprawy sytuacji osób pobierających najniższe świadczenia emerytalno-rentowe, wysokość tych świadczeń wciąż uznawana jest za niewystarczającą w odniesieniu do kosztów utrzymania.

Obowiązkiem Rządu jest zapewnienie finansowego, elementarnego bezpieczeństwa obywateli, w tym emerytów i rencistów. Szczególną ochroną państwa powinni być objęci najubożsi świadczeniobiorcy. Stąd też w 2020 r. proponuje się modyfikację obecnie obowiązujących zasad waloryzacji polegającą na:

- podwyższeniu najniższych świadczeń odpowiednio do:
  - 1200 zł w przypadku najniższej emerytury, renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, renty rodzinnej i renty socjalnej,
  - 900 zł w przypadku najniższej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy,
- zastosowaniu ustawowego wskaźnika waloryzacji, przy zapewnieniu minimalnej gwarantowanej podwyżki świadczenia na poziomie 70 zł.

Zgodnie z projektowaną regulacją wszystkie emerytury i renty zostaną podwyższone ustawowym wskaźnikiem waloryzacji. Obecnie prognozowany wskaźnik waloryzacji wynosi 103,24%.

Jednocześnie proponuje się, by gwarantowana kwota podwyżki wynosiła 70 zł. Stąd też świadczenia emerytalno-rentowe zostałyby podwyższone z tytułu waloryzacji o 3,24%, nie mniej jednak niż o 70 zł.

W przypadku świadczeń niepodlegających ustawowemu podwyższeniu do kwoty świadczeń najniższych i świadczeń niższych od minimalnej emerytury waloryzacja będzie polegała na podwyższeniu kwoty świadczenia ustawowym wskaźnikiem waloryzacji. Minimalna podwyżka z tytułu waloryzacji, w przypadku renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy i renty inwalidzkiej III grupy, wyniesie 75% gwarantowanej minimalnej kwoty, tj. 52,50 zł. W przypadku osób pobierających emeryturę częściową kwota z tytułu waloryzacji nie będzie mogła być niższa niż połowa kwoty waloryzacji, tj. 35 zł. Natomiast w przypadku kobiet pobierających okresowe emerytury kapitałowe, regulacje projektowanej ustawy przewidują proporcjonalny podział minimalnej gwarantowanej podwyżki świadczenia w stosunku do wysokości emerytury z FUS i wysokości okresowej emerytury kapitałowej w łącznej kwocie tych emerytur.

Proponowana modyfikacja zasad waloryzacji będzie zastosowana analogicznie również do emerytur i rent

rolników indywidualnych, służb mundurowych oraz emerytur pomostowych i nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych.

Unormowania art. 2 projektu określają nową wysokość podstawy wymiaru renty inwalidzkiej określonej w ustawie z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2017 r. poz. 2193, z późn. zm.), podwyższoną w wyniku waloryzacji przeprowadzonej od dnia 1 marca 2020 r.

Regulacje projektowanej ustawy obejmują waloryzację świadczeń przedemerytalnych. Podwyższenie tych świadczeń polegać będzie na dodaniu do kwoty świadczenia przedemerytalnego kwoty 70 zł. Kwota świadczenia przedemerytalnego gwarantowana do wypłaty, w przypadku gdy osoba uprawniona osiąga przychód w wysokości skutkującej zmniejszeniem wysokości świadczenia, została podwyższona do kwoty 605,50 zł. Ponadto w projektowanej regulacji wprowadzono zmianę ustawy o świadczeniach przedemerytalnych w zakresie uregulowania wysokości kosztów obsługi świadczeń przedemerytalnych i zasiłków pogrzebowych oraz podstawy przekazania środków pomiędzy ministrem właściwym do spraw pracy będącym dysponentem Funduszu Pracy, a Prezesem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Dodatki do emerytur i rent, o których mowa w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS oraz w innych ustawach, do których zastosowanie mają przepisy o waloryzacji, będą podwyższone na zasadach wynikających z projektowanej ustawy, tj. zostaną podwyższone w ramach waloryzacji o wskaźnik waloryzacji wynoszący 103,24%. Wskaźnik ten będzie miał również zastosowanie do obliczenia maksymalnych kwot zmniejszeń świadczeń w przypadku osiągnięcia przez emeryta lub rencistę dochodu z pracy oraz kwot emerytur i rent wolnych od egzekucji i potrąceń.

Zastosowanie w 2020 r. zmodyfikowanych zasad waloryzacji procentowej, z gwarantowaną minimalną podwyżką, zapewni nie tylko ochronę realnej wartości wszystkich wypłacanych świadczeń emerytalno-rentowych, lecz wyjdzie naprzeciw oczekiwaniom wyższych podwyżek przez większość emerytów i rencistów.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Świadczeniobiorcy pobierający emerytury i renty, świadczenia i zasiłki przedemerytalne oraz renty socjalne przed dniem 1 marca 2020 r.	8168 tys. - emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, 85,9 tys. - zasiłki i świadczenia przedemerytalne, 284,6 tys. - renty socjalne, 1148 tys. - emerytury i renty z KRUS	ZUS, KRUS, GUS	Gwarantowana podwyżka do 70 zł
Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, organy emerytalne służb mundurowych			Wypłata świadczeń po waloryzacji emerytur i rent w 2020 r.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt zostanie przekazany do opinii reprezentatywnym organizacjom związków zawodowych, pracodawców oraz Radzie Dialogu Społecznego.

Projekt zostanie przekazany do zaopiniowania również przez:

- Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- Przewodniczącego Rady Nadzorczej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,

- Przewodniczącego Rady Ubezpieczenia Społecznego Rolników,
- Prezesa Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej,
- Przewodniczącą Polskiego Związku Emerytów i Rencistów.

Projekt ustawy zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Projekt ustawy zostanie udostępniony również w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) z dniem przekazania go do konsultacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny bieżące.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem		323	399	412	425	439	453	468	483	499	515	4415
budżet państwa		81	100	103	106	110	113	117	121	125	129	1104
JST		81	100	103	106	110	113	117	121	125	129	1104
pozostałe jednostki (oddzielnie)		162	199	206	212	219	227	234	242	249	258	2208
- NFZ		162	199	206	212	219	227	234	242	249	258	2208
Wydatki ogółem		1796	2214	2286	2361	2438	2517	2599	2684	2772	2862	24529
budżet państwa		12	15	15	16	16	17	17	18	19	19	164
JST		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)		1784	2199	2271	2345	2421	2500	2582	2666	2753	2843	24365
- ZUS		726	895	924	954	985	1017	1051	1085	1120	1157	9914
- KRUS		813	1003	1035	1069	1104	1140	1177	1216	1255	1296	11108
- Służby mundurowe		2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	24
- Fundusz Pracy		60	74	76	79	81	84	87	89	92	95	817
- Fundusz Solidarnościowy		183	226	233	241	249	257	265	274	283	292	2502
Saldo ogółem		-1473	-1815	-1875	-1936	-1999	-2064	-2131	-2201	-2273	-2347	-20114
budżet państwa		69	85	88	90	93	96	100	103	106	110	940
JST		81	100	103	106	110	113	117	121	125	129	1104
pozostałe jednostki (oddzielnie)		-1622	-2000	-2065	-2132	-2202	-2274	-2348	-2425	-2504	-2585	-22158
- ZUS		-726	-895	-924	-954	-985	-1017	-1051	-1085	-1120	-1157	-9914
- KRUS		-813	-1003	-1035	-1069	-1104	-1140	-1177	-1216	-1255	-1296	-11108
- Służby mundurowe		-2	-2	-2	-2	-2	-2	-3	-3	-3	-3	-24
- Fundusz Pracy		-60	-74	-76	-79	-81	-84	-87	-89	-92	-95	-817
- Fundusz Solidarnościowy		-183	-226	-233	-241	-249	-257	-265	-274	-283	-292	-2502
Źródła finansowania	W ramach środków przeznaczonych na waloryzację, z budżetu państwa i Funduszu Pracy.											

	(dodaj/usuń)												
Niemierzalne	(dodaj/usuń)												
	(dodaj/usuń)												

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Powyższa zmiana nie będzie oddziaływać na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców. Natomiast będzie miała wpływ na sytuację emerytów i rencistów. Gwarantowana minimalna podwyżka świadczeń na poziomie 70 zł spowoduje poprawę ich sytuacji. Świadczeniobiorcy pobierający najniższe świadczenia otrzymają duże wyższe podwyżki świadczeń niż przy obecnie obowiązujących zasadach waloryzacji.</p> <p>Administratorem danych, zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 300, z późn. zm), jest ZUS, który ustawowo odpowiada za bezpieczeństwo i kompletność danych na kontach ubezpieczonych i płatników składek. Operacje przetwarzania danych wynikają wprost z przepisów tej ustawy i są proporcjonalne i niezbędne. Brak zmian dot. ww. ryzyka w stosunku do obecnego stanu prawnego. Brak zmian w projektowanej ustawie w zakresie przetwarzania danych w stosunku do obecnego stanu prawnego.</p>
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegółowo w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowane regulacje nie mają wpływu na sytuację na rynku pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne	☐ demografia	☐ informatyzacja
☐ sytuacja i rozwój regionalny	☐ mienie państwowe	☐ zdrowie
☐ inne:		

Omówienie wpływu	Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na ww. obszary.
------------------	---

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Przewiduje się, że ustawa wejdzie w życie z dniem 1 marca 2020 r., z wyjątkiem art. 6 ust. 2 i art. 8, które wejdą w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Nie przewiduje się ewaluacji efektów projektu.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak

<p>Nazwa projektu</p> <p>Projekt ustawy o dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące</p> <p>Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu</p> <p>Pan Stanisław Szwed Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu</p> <p>Departament Ubezpieczeń Społecznych tel. 22 6611738</p>	<p>Data sporządzenia</p> <p>11.12.2019 r.</p> <p>Źródło:</p> <p>Expose Prezesa Rady Ministrów</p> <p>Nr w wykazie prac</p> <p>UA1</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Zapewnienie dodatkowego, elementarnego wsparcia dla emerytów i rencistów – w formie wypłaty dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego – zgodnie z expose Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 listopada 2019 r.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Przedmiotowy projekt ustawy wprowadza coroczną wypłatę dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla wszystkich emerytów i rencistów w wysokości najniższej emerytury, obowiązującej od dnia 1 marca roku, w którym wypłacane jest dodatkowe roczne świadczenie pieniężne. Świadczenie to będzie przysługiwało osobom, które w dniu 31 marca roku, w którym wypłacane jest dodatkowe roczne świadczenie pieniężne mają prawo do świadczeń określonych w art. 2 ust. 1 projektowanej ustawy.

Rozwiązanie to wyjdzie naprzeciw oczekiwaniom większości emerytów i rencistów, stanowiąc wsparcie finansowe, szczególnie znaczące dla osób pobierających niskie świadczenia emerytalno-rentowe.

Proponowane rozwiązanie będzie zastosowane do emerytur i rent w systemie powszechnym, do emerytur i rent rolników, służb mundurowych, emerytur pomostowych, świadczeń i zasiłków przedemerytalnych, rent socjalnych, nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych, rodzicielskich świadczeń uzupełniających oraz rent inwalidów wojennych i wojskowych.

Dodatkowe roczne świadczenie pieniężne nie będzie przysługiwać osobom, którym prawo do świadczeń zostało zawieszona na dzień 31 marca 2019 r. Prawo do dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego będzie podlegać ponownemu ustaleniu, jeśli okaże się, że prawo do świadczenia np. emerytury lub renty nie istniało (np. ze względu na przedłożenie nieprawdziwych dokumentów), podlegało zawieszeniu (np. ze względu na przekroczenie maksymalnego limitu dochodu, rzutującego na wypłatę np. renty) lub przysługiwała wypłata świadczenia (np. sprawa zakończona wyrokiem sądu, przyznającego prawo do emerytury lub renty albo świadczenie to zostało na wniosek emeryta/rencisty zawieszona, ale nie było do tego uzasadnienia). Wówczas, po podjęciu informacji o zaistniałych faktach, dodatkowe roczne świadczenie pieniężne zostanie przyznane lub zostanie ono uznane za nienależnie pobrane.

W razie zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia, osobie uprawnionej przysługiwać będzie jedno dodatkowe roczne świadczenie pieniężne. Jedno dodatkowe roczne świadczenie pieniężne przysługiwać będzie również do renty rodzinnej, do której uprawniona jest więcej niż jedna osoba. Świadczenie to będzie podlegać proporcjonalnemu podziałowi na osoby uprawnione do renty rodzinnej. W przypadku, gdy do renty rodzinnej uprawniona jest więcej niż jedna osoba i przynajmniej jedna z nich uprawniona jest do renty socjalnej, dodatkowe roczne świadczenie pieniężne z tytułu renty rodzinnej podlegać będzie podziałowi stosownie do liczby osób uprawnionych do renty rodzinnej, z wyłączeniem osoby lub osób uprawnionych do renty socjalnej. Osobie lub osobom wyłączonym z liczby osób uprawnionych do renty rodzinnej przysługiwać będzie dodatkowe roczne świadczenie pieniężne z tytułu przysługującego prawa do renty socjalnej.

Proponuje się, by dodatkowe roczne świadczenia pieniężne zostały wypłacone z urzędu wraz ze świadczeniem w terminie wypłaty świadczeń przypadającym w kwietniu, z wyjątkiem przewidzianym do wypłaty w maju. Decyzje w sprawie jednorazowego rocznego świadczenia pieniężnego będą wydawać i świadczenie to wypłacać będą właściwe organy emerytalno-rentowe. W razie zbiegu prawa do świadczeń, które są wypłacane przez dwa organy, decyzje wydaje i dodatkowe roczne świadczenie pieniężne wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Kwota dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego nie będzie się wliczała do dochodu, o którym mowa w art. 26 ust. 7e ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2019 poz. 1387, z późn.

zm.), art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133), art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507, z późn. zm.), oraz art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz. U. poz. 1622). Kwota dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego nie będzie się wliczała do przychodu, o którym mowa w art. 10 ust. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1453, z późn. zm.). Również ustalając prawo do świadczeń rodzinnych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2220, z późn. zm.) lub świadczeń z funduszu alimentacyjnego, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2019 r. poz. 670, z późn. zm.), do dochodu członka rodziny nie wlicza się wypłaconej temu członkowi kwoty dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego

Tak więc kwota dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego nie będzie miała wpływu na uprawnienia osób ubiegających się o świadczenia, dodatki, zasiłki, pomoc lub wsparcie (np. ulga rehabilitacyjna) wymienione w powyżej powołanych ustawach.

Z kwoty dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego nie dokonuje się potrąceń i egzekucji. Dodatkowo projekt zakłada zmianę w tym zakresie w przepisie art. 54a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 2187, z późn. zm.) oraz art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2386, z późn. zm.).

W sprawach nieuregulowanych w przedmiotowym projekcie ustawy stosuje się przepisy ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2019 r. poz. 299, z późn. zm.), ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2019 r. poz. 289, z późn. zm.), ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2019 r. poz. 288, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Dodatkowo, w art. 17 projektowanej ustawy proponuje się zmianę w ustawie z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym – dostosowującą nazwę świadczenia wypłacanego zgodnie z projektowaną ustawą, tj. z „jednorazowego rocznego świadczenia pieniężnego” na „dodatkowe roczne świadczenie pieniężne”.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Świadczeniobiorcy pobierający emerytury i renty, świadczenia i zasiłki przedemerytalne, renty socjalne oraz rodzicielskie świadczenia uzupełniające przed dniem 1 kwietnia 2020 r.	8168 tys. – emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, 85,9 tys. – zasiłki i świadczenia przedemerytalne, 284,6 tys. – renty socjalne, 1148 tys. – emerytury i renty z KRUS 19 tys. – rodzicielskie świadczenia uzupełniające	ZUS, KRUS, GUS	Wypłata dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego
Fundusz Solidarnościowy	1		Finansowanie dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego

Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, organy emerytalne służb mundurowych			Wyplata dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego
--	--	--	--

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt zostanie przekazany do opinii reprezentatywnym organizacjom związków zawodowych, pracodawców, Radzie Dialogu Społecznego oraz Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Projekt zostanie przekazany do zaopiniowania również przez:

- Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- Przewodniczącego Rady Nadzorczej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
- Przewodniczącego Rady Ubezpieczenia Społecznego Rolników,
- Prezesa Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej,
- Przewodniczącą Polskiego Związku Emerytów i Rencistów,
- Prezesa Związku Banków Polskich.

Projekt ustawy zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Projekt ustawy zostanie udostępniony również w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) z dniem przekazania go do konsultacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny bieżące)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mld zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	2,2	2,3	2,4	2,5	2,5	2,6	2,7	2,8	2,9	3,0	2,2	26,0
budżet państwa	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,6	6,9
JST	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,6	6,9
pozostałe jednostki (oddzielnie)	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,1	12,3
- NFZ	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,1	12,3
Wydatki ogółem	11,7	12,4	12,5	12,9	13,4	13,8	14,3	14,8	15,3	15,8	11,7	137,0
budżet państwa	0,5	0,7	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	5,8
pozostałe jednostki (oddzielnie)	11,3	11,6	12,0	12,4	12,8	13,3	13,7	14,2	14,7	15,2	11,3	131,2
- Fundusz Solidarnościowy	11,3	11,6	12,0	12,4	12,8	13,3	13,7	14,2	14,7	15,2	11,3	131,2
Saldo ogółem	-9,5	-10,0	-10,1	-10,5	-10,8	-11,2	-11,6	-12,0	-12,4	-12,8	-9,5	-111,0
budżet państwa	0,1	-0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	1,0
JST	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,6	6,9
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-10,2	-10,5	-10,9	-11,2	-11,6	-12,0	-12,4	-12,9	-13,3	-13,8	-10,2	-118,9
- NFZ	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,1	12,3
- Fundusz Solidarnościowy	-11,3	-11,6	-12,0	-12,4	-12,8	-13,3	-13,7	-14,2	-14,7	-15,2	-11,3	-131,2
Źródła finansowania	Dodatkowe roczne świadczenie pieniężne zostanie sfinansowane ze środków Funduszu Solidarnościowego oraz z budżetu państwa. Koszty obsługi dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego prognozuje się na poziomie 0,5% kwoty przeznaczonej na wypłatę tego świadczenia.											

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Szacunków skutków finansowych dokonano na podstawie liczby świadczeń uzyskanych z ZUS, KRUS, MON, MSWiA oraz MS.
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe, a także wpływ na sytuację osób niepełnosprawnych i starszych.

Skutki													
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mld zł, ceny bieżące)	duże przedsiębiorstwa												
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw												
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	9,5	10,0	10,1	10,5	10,8	11,2	11,6	12,0	12,4	12,8	111,0
	(dodaj/usuń)												
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa												
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw												
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe												
	(dodaj/usuń)												
Niemierzalne	(dodaj/usuń)												
	(dodaj/usuń)												

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Powyższa zmiana nie będzie oddziaływać na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorców.</p> <p>Powyższa zmiana będzie miała wpływ na sytuację emerytów i rencistów, w tym osób niepełnosprawnych i starszych. Spowoduje poprawę ich sytuacji, w szczególności sytuacji osób najuboższych.</p> <p>Przyznanie dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego zapewni emerytom i rencistom realną pomoc, w szczególności tym, którzy pobierają najniższe świadczenia.</p> <p>Propozycja ta wychodzi naprzeciw oczekiwaniom tej grupy społecznej. W ujęciu relatywnym w największym stopniu beneficjentami zmiany będą najubożsi emeryci i renciści.</p> <p>Administratorem danych, zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 300, z późn. zm.) jest ZUS, który ustawowo odpowiada za bezpieczeństwo i kompletność danych na kontach ubezpieczonych i płatników składek. Operacje przetwarzania danych wynikają wprost z przepisów tej ustawy i są proporcjonalne i niezbędne. Brak zmian dot. ww. ryzyka w stosunku do obecnego stanu prawnego. Brak zmian w projektowanej ustawie w zakresie przetwarzania danych w stosunku do obecnego stanu prawnego.</p>
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).		☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.		☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
9. Wpływ na rynek pracy		
Projektowane regulacje nie mają wpływu na sytuację na rynku pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na ww. obszary.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Przewiduje się, że ustawa wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Wejście w życie ustawy z dniem następującym po dniu ogłoszenia wynika z faktu konieczności przygotowania do technicznej wypłaty dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego. Termin wejścia w życie ustawy nie narusza zasad demokratycznego państwa prawnego oraz jest zgodny z zasadą rzetelnej legislacji, gdyż jest korzystna jego adresatów.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Nie przewiduje się ewaluacji efektów projektu.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		